

VẬN DỤNG VÀ THỰC HIỆN TỐT CÁC KHÂU CỦA CÔNG TÁC CÁN BỘ THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Kỷ niệm 130 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19-5-1890/19-5-2020) diễn ra đúng dịp tiến hành đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội XIII của Đảng, do vậy, vấn đề được toàn Đảng, toàn dân ta rất quan tâm và quyết tâm là xây dựng được đội ngũ cán bộ (ĐNCB), nhất là cấp chiến lược đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm yêu cầu, nhiệm vụ.

Từ cách tiếp cận có tính hệ thống, xin đề cập một số nội dung cần tiếp tục nghiên cứu vận dụng và thực hiện tốt hơn nữa các khâu của công tác cán bộ (CTCB) theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Coi trọng khâu tuyển chọn cán bộ

Đây là khâu đầu tiên và rất quan trọng. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Khâu chọn giống, nếu giống tốt ắt cây sẽ tốt”. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đưa ra các tiêu chí để lựa chọn cán bộ, đó là: Những người đã tỏ ra rất trung thành và hăng hái trong công việc, trong lúc đấu tranh. Những người liên lạc mật thiết với dân chúng, hiểu biết việc dân chúng. Những người có thể phụ trách giải quyết các vấn đề trong những hoàn cảnh khó khăn. Ai sợ phụ trách và không có sáng kiến thì không phải người lãnh đạo. Người lãnh đạo đúng đắn cần phải: Khi thất bại không hoang mang, khi thắng lợi không kiêu ngạo. Khi thi hành các nghị quyết kiên quyết, gan góc, không sợ khó khăn. Những người luôn giữ đúng kỷ luật.

Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về lựa chọn cán bộ, Ban Chấp hành (BCH) Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã ban hành nhiều văn bản đề cập đến tiêu chí cán bộ. Bộ Chính trị khóa XII đã ban hành Chỉ thị số 35-CT/TW về đại hội đảng bộ các

cấp tiến tới Đại hội XIII của Đảng, nêu ra các tiêu chí để lựa chọn cấp ủy viên các cấp, trong đó chỉ rõ việc lựa chọn cấp ủy viên các cấp theo Quy định số 89-QĐ/TW ngày 04-8-2017 của Bộ Chính trị khóa XII về “Khung tiêu chuẩn chức danh, định hướng khung tiêu chí đánh giá cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp”; Quy định số 90-QĐ/TW ngày 04-8-2017 về “Tiêu chí chức danh, tiêu chí đánh giá cán bộ thuộc diện BCH Trung ương quản lý”.

Chỉ thị số 35-CT/TW nêu rõ: Việc lựa chọn, giới thiệu nhân sự cấp ủy khóa mới phải quán triệt sâu sắc Nghị quyết số 26-NQ/TW của BCH Trung ương Đảng và tiêu chuẩn cán bộ nêu tại Quy định số 89-QĐ/TW, Quy định số 90-QĐ/TW của Bộ Chính trị khóa XII. Ngày 23-9-2019, Bộ Chính trị khóa XII đã ban hành Quy định số 205-QĐ/TW về kiểm soát quyền lực trong CTCTB và chống chạy chức, chạy quyền; trong đó chỉ rõ 6 hành vi chạy chức, chạy quyền, 8 hành vi bao che, tiếp tay cho chạy chức, chạy quyền.

Đảng ta cũng ban hành nhiều quy định về nêu gương của cán bộ: Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07-6-2012 của Ban Bí thư về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp; Quy định số 55-QĐ/TW ngày 19-12-2016 của Bộ Chính trị về một số việc cần làm ngay để tăng cường trách nhiệm nêu gương; Quy định số 08-QĐi/TW ngày 25-10-2018 của BCH Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên BCH Trung ương; quy trình và hồ sơ nhân sự cấp ủy cấp tỉnh nhiệm kỳ 2020-2025...

Như vậy, hệ thống các văn bản liên quan đến lựa chọn cán bộ đã tương đối đầy đủ, toàn diện và rõ ràng. Vấn đề đặt ra là căn cứ vào các quy định, quy chế, quy trình của Trung ương, các cấp ủy cần cụ thể cho phù hợp với cấp mình. Và điều kiện quan trọng nhất là thực hiện thật tốt những quy định, quy chế, quy trình ấy theo phương châm Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhiều lần căn dặn: “Nói đi đôi với làm”.

BCH Trung ương khóa XII ban hành Quy định số 214-QĐ/TW ngày 02-01-2020 về “Khung tiêu chuẩn chức danh, tiêu chí đánh giá cán bộ thuộc diện BCH Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư quản lý”. Căn cứ các quy định trên, các cấp ủy, tổ chức đảng cụ thể hóa tiêu chí lựa chọn cán bộ phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ trong bối cảnh mới.

Đổi mới đào tạo, huấn luyện cán bộ

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”; “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một công việc rất quan trọng và rất cần kíp”. Huấn luyện cán bộ về chuyên môn, nghiệp vụ theo phương châm làm việc gì học việc nấy; huấn luyện chính trị; huấn luyện văn hóa, khoa học, kỹ thuật; huấn luyện toàn diện;... Người chỉ rõ, huấn luyện phải thiết thực và chu đáo, nghĩa là phải nắm được nhu cầu để huấn luyện. Phải xem xét, nghiên cứu mục đích huấn luyện ai, ai huấn luyện, huấn luyện như thế nào, phải kiểm tra ra sao và bài học cần phải áp dụng là gì... Người cũng chỉ ra những khuyết điểm trong huấn luyện cán bộ, như lý luận và thực tế không ăn khớp, tư duy chính trị thì mênh mông mà không thiết thực, huấn luyện nhiều mà hiệu quả ít,... Bản thân Người là một mẫu mực trong huấn luyện,

đào tạo cán bộ. Đảng ta cũng luôn coi trọng đào tạo, huấn luyện cán bộ. Tuy nhiên, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chậm đổi mới, chưa kết hợp chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn, chưa gắn với quy hoạch và theo chức năng. Do vậy, Nghị quyết Trung ương 7, khóa XII chỉ rõ: Xây dựng chương trình quốc gia về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và học tập ngoại ngữ. Gắn quy hoạch với đào tạo, bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh và đẩy mạnh thực hiện luân chuyển cán bộ, lãnh đạo, quản lý trong hệ thống chính trị để rèn luyện qua thực tiễn ở các lĩnh vực, địa bàn khác nhau.

Yêu cầu trước mắt cũng như lâu dài là cần phải tiếp tục coi trọng và đổi mới mạnh mẽ việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ.

Đánh giá cán bộ khách quan, có tiêu chí rõ ràng

Đánh giá cán bộ là việc rất hệ trọng. Đánh giá đúng sẽ là cơ sở để bố trí, sử dụng đúng. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ, khi xem xét, đánh giá cán bộ phải thực sự khách quan, phải hiểu cán bộ. Đánh giá chính xác cán bộ là việc khó, phức tạp. Người chỉ rõ: “Xem xét cán bộ, không chỉ xem ngoài mặt mà còn phải xem tính chất của họ. Không chỉ xem một việc, một lúc mà phải xem toàn bộ cả lịch sử, tất cả công việc của họ”. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, để đánh giá đúng cán bộ, phải căn cứ theo các tiêu chí và kết quả thực tiễn công tác của cán bộ.

Đảng ta đã ban hành nhiều văn bản về đánh giá cán bộ. Bên cạnh kết quả đạt được, việc đánh giá cán bộ vẫn là khâu yếu từ nhiều năm nay. Nghị quyết Trung ương 7, khóa XII thẳng thắn thừa nhận: Sau hơn 20 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3, khóa VIII về chiến lược cán bộ, đánh giá cán bộ vẫn là khâu yếu, chưa phản ánh đúng thực chất, chưa gắn với kết quả, sản phẩm cụ thể, không ít trường hợp còn cảm tính, nể nang, dễ dãi hoặc định kiến. Từ đó, nghị quyết xác định: “Đổi mới công tác đánh giá cán bộ theo hướng xuyên suốt, liên tục, theo tiêu chí cụ thể, bằng sản phẩm, thông qua khảo sát, công khai kết quả và so sánh với chức danh tương đương; gắn đánh giá cá nhân với tập thể và kết quả thực hiện nhiệm vụ của địa phương, cơ quan, đơn vị”. Và điều quan trọng hơn là thực hiện nghiêm các quy định về đánh giá cán bộ, nhất là trách nhiệm của người đứng đầu trong đánh giá cán bộ.

Bố trí, sử dụng cán bộ cho đúng, cho khéo

Bố trí, sử dụng cán bộ là một khâu có ý nghĩa quyết định trong CTCB. Chủ tịch Hồ Chí Minh có nhiều luận điểm về bố trí, sử dụng cán bộ, trong đó có những luận điểm rất ngắn gọn, rõ ràng, chính xác, dễ nhớ, dễ thực hiện. Người chỉ rõ phải bố trí “người nào việc này”, “phải bố trí cán bộ một cách cho đúng”, “phải khéo dùng cán bộ”. Người cũng sớm chỉ ra những chứng bệnh trong việc bố trí, sử dụng cán bộ, theo đó: “Lúc dùng cán bộ, nhiều người phạm vào những chứng bệnh sau đây: 1. Ham dùng người bà con, anh em quen biết, bầu bạn, cho họ là chắc chắn hơn người ngoài. 2. Ham dùng những kẻ khéo nịnh hót mình, mà chán ghét những người chính trực. 3. Ham dùng những người tính tình hợp với mình, mà tránh những người tính tình không hợp với mình”.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương mẫu mực về bố trí, sử dụng cán bộ.

Trong hơn 20 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3, khóa VIII về chiến lược cán bộ, bên cạnh những thành tựu đạt được “việc sắp xếp, bố trí, phân công, bổ nhiệm, giới thiệu cán bộ ứng cử vẫn còn tình trạng đúng quy trình nhưng chưa đúng người, đúng việc. Tình trạng bổ nhiệm cán bộ không đủ tiêu chuẩn, điều kiện, trong đó có cả người nhà, người thân, họ hàng...”. Từ đó, nghị quyết xác định nhiệm vụ, giải pháp đổi mới công tác ứng cử, bầu cử, bổ nhiệm, bố trí, sử dụng cán bộ. Và để triển khai các nhiệm vụ, giải pháp mà nghị quyết đề ra, đòi hỏi, cấp ủy, tổ chức đảng các cấp phải có quyết tâm cao, nỗ lực lớn; phải tiếp tục cụ thể hóa đối với từng cấp, từng loại cán bộ theo từng giai đoạn cho phù hợp.

Làm tốt chính sách cán bộ

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng cần có chính sách cán bộ đúng, phù hợp. Theo Người, để làm tốt chính sách cán bộ, phải yêu thương cán bộ. Người căn dặn: “Thương yêu là giúp họ học tập thêm, tiến bộ thêm. Là giúp họ giải quyết những vấn đề khó khăn sinh hoạt, ngày thường thì điều kiện dễ chịu, khi ốm đau được chăm nom, gia đình họ khỏi thiếu thốn...”. Hồ Chí Minh là tấm gương mẫu mực trong thực hiện chính sách cán bộ nói riêng và đối với nhân dân nói chung. Người lo từ chuyện tương cà, mắm muối, bữa ăn, giấc ngủ cho mọi người dân.

Nghị quyết Trung ương 7, khóa XII đề ra nhiệm vụ, giải pháp: “Thực hiện lộ trình cải cách tiền lương phù hợp với từng nhóm đối tượng theo vị trí việc làm, chức danh, chức vụ, năng suất lao động, hiệu quả công tác và điều kiện phát triển kinh tế - xã hội, nguồn lực của đất nước. Xây dựng chính sách nhà ở theo hướng Nhà nước thống nhất ban hành cơ chế, chính sách; địa phương quy hoạch đất ở, nhà ở; cán bộ, công chức, viên chức mua và thuê mua. Thực hiện nghiêm, đúng đắn, chính xác chế độ thi đua, khen thưởng”.

Để thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp trên, cấp ủy, tổ chức đảng các cấp, nhất là người đứng đầu phải xây dựng kế hoạch, lộ trình cụ thể để thực hiện phù hợp với từng loại cán bộ, ở từng cấp, từng ngành.

Tư tưởng Hồ Chí Minh về cán bộ và CTCB rất bao quát, toàn diện; có giá trị lý luận và thực tiễn hết sức quý giá. Đảng ta đã vận dụng và luôn chú trọng thực hiện tư tưởng của Hồ Chí Minh về cán bộ và CTCB. Sau hơn 20 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3, khóa VIII về chiến lược cán bộ, đội ngũ cán bộ các cấp có bước trưởng thành, phát triển về nhiều mặt, chất lượng ngày càng được nâng lên, từng bước đáp ứng yêu cầu thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Sự trưởng thành, lớn mạnh và phát triển của đội ngũ cán bộ là nhân tố then chốt, quyết định làm nên những thành tựu có ý nghĩa lịch sử của công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Song, những khuyết điểm, yếu kém của một bộ phận không nhỏ cán bộ và những hạn chế, bất cập trong CTCB cũng là một nguyên nhân chủ yếu làm cho đất nước phát triển không tương xứng với tiềm năng, thế mạnh, làm suy giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước. Do đó, để xây dựng được đội ngũ cán bộ, nhất là cấp chiến lược có phẩm chất, năng lực, uy tín ngang tầm nhiệm vụ, cần tiếp tục vận dụng, phát triển và thực hiện tốt tư tưởng Hồ Chí Minh về cán bộ và CTCB trong tình hình mới.

**PGS, TS. Nguyễn Việt Thông,
Tổng thư ký Hội đồng lý luận Trung ương**